

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.821/2015/7.

A tanács tagjai: dr. Buzinkay Zoltán a tanács elnöke
dr. Márton Gizella előadó bíró
dr. Rothermel Erika bíró

A felperes:

Képviselője: dr. Sz. Ügyvédi Iroda

Az alperes: Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal

Képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: energiaügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság és a határozatának száma:

Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
3.K.30.050/2014/10.

Fővárosi

A másodfokú bíróság és a határozatának száma:

Törvényszék
2.Kf.650.004/2015/3.

Fővárosi

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Törvényszék 2.Kf.650.004/2015/3. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget;
- kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

Az ügy rövid tényállása

- [1] Az alperes 2011. május 18-án eljárást indított a felperesnek a földgázelosztási díjból származó árbevétel 2010. évre vonatkozó előzetes megosztása tárgyában.
- [2] A Fővárosi Törvényszék 2.Kf.650.041/2013/4. számú ítélete folytán megismételt eljárásban az

alperes a 2013. november 28. napján kelt 2036/2013. számú határozatában megállapította, hogy a felperes a 2010. évi havi kiegyenlítő fizetések tekintetében befizetésre nem kötelezett, de kifizetésre sem jogosult. Az alperes a Törvényszék ítéletében foglaltakat figyelembe véve rögzítette, hogy a felperes elosztási rendszerén az 1 km-re jutó elosztott mennyiség (41.444 m³), összevetve a földgáz rendszerhasználati díjakról, a rendszerüzemeltető által nyújtott szolgáltatás minőségének a rendszerhasználati díjakon keresztül történő ösztönzésének szabályairól, a nyújtott szolgáltatás minőségétől függően alkalmazható rendszerhasználati díjakról, valamint a rendszerhasználati díjak alkalmazásának feltételeiről szóló 1/2013.(VII.11.) MEKH rendelet (a továbbiakban: RR.) 7. mellékletének c) pontja szerint vizsgált, 10.000-nél több felhasználót ellátó elosztói engedélyesek átlagos kihasználtságával (76.176 m³/km), nem éri el a 2011-ben vizsgálat alatt lévő elosztók 1 km-re jutó átlag elosztásának 80%-át (60.940 m³/km), ezért részére nem teljesíthető kifizetés a kiegyenlítő mechanizmus befizetéseiből. Az RR. 47. § (4) bekezdésére figyelemmel azt is rögzítette, hogy a felperes befizetésre nem kötelezett, mivel a várható árbevételének és az indokolt árbevételelőnének a különbsége nem pozitív.

Az elsőfokú ítélet

- [3] A felperes keresetet terjesztett elő az alperes határozatának bírósági felülvizsgálata iránt, amelyben elsődlegesen az alperesi határozat megváltoztatásával javára 388.098.499 forint kiegyenlítő fizetésre való jogosultság megállapítását, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte.
- [4] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolása szerint a felperes nem cáfolta azt az alperesi ténymegállapítást, mely szerint esetében az 1 km-re jutó elosztott mennyiség nem érte el az RR. 7. mellékletének c) pontjában meghatározott átlagos kihasználtság 80%-át. Ennek következtében a jogszabályok alapján a 2010. évi havi kiegyenlítő fizetésből számára kifizetés nem teljesíthető. Rögzítette, hogy az RR. a felperes által hivatkozottakkal szemben nem ellentétes az Alaptörvényben foglaltakkal. A felperes azonos költség mellett kevesebb felhasználót lát el, mint más engedélyes, ezért működése kevésbé hatékony. A GET 136. § (1) bekezdésének a kitétele szerint, csak „szükség esetén” kell kiegyenlítő kifizetéseket végrehajtani, ezért e szabállyal az RR. 45. § (1) bekezdése nem ellentétes. Az alperes által alkalmazott jogszabályok nem zárják ki a felperest az esetleges kiegyenlítő kifizetésből, de nem is teszik azt kötelezővé. A felperes az alperesi határozat számszaki részének megalapozottságát nem cáfolta és, állításával ellentétben, a határozat nem tartalmaz olyan megállapítást, amely szerint 388.098.499 forint kiegyenlítő kifizetésre lenne jogosult.

A másodfokú ítélet

- [5] A felperes fellebbezést nyújtott be az elsőfokú ítélet ellen.
- [6] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését nem találta megalapozottnak, ezért ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kiemelte, hogy a kiegyenlítő fizetési mechanizmus intézménye a földgázelosztási díjból származó árbevétel elosztásról rendelkezik a földgázelosztók között a GET 136. §-a szerint úgy, hogy az árbevételt a földgázelosztók között az e törvény hatálybalépésekor meglévő elosztóvezetéken végzett földgázelosztás indokolt költségei arányában kell megosztani. Ennek érdekében a földgázelosztók között szükség esetén - külön jogszabályban meghatározott módon, az együttműködő földgázrendszer használatáért fizetendő díjakkal együtt kihirdetett eljárási rend és számítási módszer szerint meghatározott - kiegyenlítő fizetéseket kell végrehajtani. A kiegyenlítő fizetések megállapítására vonatkozó szabályokat az RR. tartalmazza, míg a földgáz rendszerhasználat árszabályozásának kereteiről a 74/2009.(XII.17.) KHEM rendelet

(a továbbiakban: árszabályozási rendelet) rendelkezik.

- [7] Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy maga a GET 136. § (1) bekezdése fogalmaz akként, hogy az elosztói engedélyesek között a földgázelosztási díjból származó árbevétel megosztása érdekében az elosztói engedélyesek között szükség esetén kell kiegyenlítő fizetéseket végrehajtani. Ezen túlmenően a felhívott jogszabályhely azt is kifejezetten rögzíti, hogy a kiegyenlítő fizetéseket külön jogszabályban meghatározott módon kell meghatározni. Erre figyelemmel nem megalapozott a felperesnek az a hivatkozása, mely szerint az RR. - mint a kiegyenlítő fizetések szabályait tartalmazó (külön) jogszabály - ellentétes lenne a GET rendelkezéseivel, s ezáltal egyúttal az Alaptörvénybe is ütközne. Mindebből következően az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése szükségtelen, ezért ezt az indítványt a bíróság elutasította. Hangsúlyozta egyúttal a másodfokú bíróság azt is, hogy a GET felhatalmazása alapján megalkotott külön jogszabály rendelkezéseitől eltérni nem lehet.
- [8] Az alperes a 2011. december 15-én indult és hivatalból lefolytatott eljárásban a földgázelosztási díjból származó árbevétel 2010. évre vonatkozó végleges megosztása tárgyában az RR. 45. § (2) bekezdésének h) pontja, valamint a 7. mellékletének c) pontja alapján vizsgálta a havi kiegyenlítő fizetések megállapíthatóságának feltételeit. Helyesen jelölte meg azt, hogy a kiegyenlítő fizetésekre vonatkozó szabályokat az RR. 45-47. §-ai, illetve az RR. 7. melléklete tartalmazzák. Azonban sem ezen szakaszok, sem a GET nem tartalmazzak olyan rendelkezést, amely a kiegyenlítő fizetések teljesítését kötelezően alkalmazandóvá tenné, a kiegyenlítő fizetések végrehajtására csak a jogszabályban foglalt feltételek teljesülése esetén van lehetőség. Az RR. 45. § (3) bekezdése határozza meg a kiegyenlítő fizetés számításának módját.
- Az RR. 45. § (6) bekezdése pedig kimondja, hogy amennyiben a (3) bekezdés szerint számított különbség pozitív, a földgázelosztó kiegyenlítő befizetésre köteles; ha a (3) bekezdés szerinti számított különbség negatív, a földgázelosztó kiegyenlítő kifizetésre jogosult. Ezen túlmenően az RR. 7. mellékletének c) pontja további feltételeket támaszt a kiegyenlítő kifizetés teljesítésére azáltal, hogy azoknál a földgázelosztóknál, akiknél a fogyasztói létszám meghaladja a 10.000 felhasználót, meg kell állapítani az 1 km-re jutó átlagos elosztott mennyiséget; ha valamelyik földgázelosztónál az 1 km-re jutó elosztás mennyisége nem éri el a vizsgálat alatt lévő földgázelosztók 1 km-re jutó átlag elosztásának 80%-át, azoknál a földgázelosztóknál nem teljesíthető kifizetés a kiegyenlítő mechanizmus befizetéseiből.
- A megismételt eljárás során az alperes a számítást elvégezte, azt a felperes nem vitatta. Ezt figyelembe véve, tekintettel az RR. 7. mellékletének c) pontjában foglalt imperatív rendelkezésre, az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt, hogy a felperes részére nem teljesíthető kifizetés a kiegyenlítő mechanizmus befizetéseiből.
- [9] A másodfokú bíróság kifejtette továbbá, hogy az alperes a határozatában a tárgyévi várható árbevételre vonatkozó számítás eredményének és az alkalmazott jogszabályhelyek felhívásával részletesen bemutatott 2010. évi indokolt árbevételigeny értékének összevetésével azt is rögzítette, hogy e két érték különbsége nem pozitív, ezért - figyelemmel az RR. 47. § (4) bekezdésére - a felperes befizetésre sem kötelezett. Ezt a megállapítást azonban a felperes az eljárás során nem is vitatta.
- [10] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett arra, hogy a felperes a 2010. évi havi kiegyenlítő fizetések tekintetében befizetésre nem kötelezett, de kifizetésre sem jogosult, és jogszerűen döntött a felperesi kereset elutasításáról.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatásával 388.098.499 forint

kiegyenlítő fizetésre való jogosultsága megállapítását kérte. Másodlagosan a másodfokú és az elsőfokú ítélet, valamint a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését, harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Kezdeményezte az Alkotmánybíróság előtt egyedi normakontroll eljárás indítását az RR. 45. § (2) bekezdés h) pontja és 7. számú melléklet c) pontja alaptörvényellenessége okán, mert álláspontja szerint ezek a rendelkezések az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdésébe, XIII. cikk (1) bekezdésébe, XV. cikk (1) és (2) bekezdésébe, 23. cikk (4) bekezdésébe ütköznek.

- [12] A felperes álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a GET 136. § (1) bekezdését, az RR. 45. § (2) bekezdés h) pontját, 7. számú melléklet c) pontját, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 206. § (1) bekezdését. Sérelmezte továbbá, hogy a bíróság a Pp. 155/B. § (1) bekezdésébe ütközően nem kezdeményezett egyedi normakontroll eljárást.
- [13] A felperes álláspontja szerint a GET 136. § (1) bekezdését az eljáró bíróságok tévesen értelmezték, mert ez a rendelkezés nem teszi lehetővé, hogy bármelyik földgázelosztó rendeleti úton kizárásra kerüljön a kiegyenlítő mechanizmusból. E rendelkezés helyes értelmezése álláspontja szerint az, hogy az indokolt költségek arányában meg kell osztani a földgázelosztási díjból származó árbevételt. Ahol sem elmaradás, sem többlet nem keletkezik, ott szükség nem merülhet fel a kiegyenlítő fizetések végrehajtása tekintetében. Nem történhet meg, hogy a felperes javára az alperes által levezetett számítás eredményeként megállapított 388.098.499 forint negatív árbevétel különbözet ellenére ne kerüljön sor tényleges kiegyenlítő fizetésre. Nem arról van szó ugyanis, hogy a kiszámított összeg nem jár a felperesnek, hanem arról, hogy egy törvénnyel ellentétes rendelet tiltó előírása miatt ténylegesen ez az összeg nem fizethető ki a számára. Állította, hogy a GET 136. § (1) bekezdésébe ütközik az RR. 45. § (2) bekezdés h) pontja és 7. számú melléklet c) pontja. Ez a rendeleti szabályzás az Alaptörvénybe ütközik, ugyanis az RR. alacsonyabb szintű jogszabályként a törvény rendelkezésével nem lehet ellentétes. Utalt arra is, hogy az RR. 7. számú melléklet c) pontja az RR. 45. § (1) bekezdésének is ellentmond, mert ez a rendelkezés kizáró rendelkezést a kiegyenlítő fizetésből nem tartalmaz.
- [14] A felperes hivatkozott arra is, hogy "befizetésre sem kötelezett" határozati megállapítást a keresetében nem vitatta, ennek semmilyen relevanciája az ügyben nincs, ezért a másodfokú ítélet erre vonatkozó megállapítást törvénysértően tartalmaz.
- [15] Előadta, hogy az RR. 7. számú mellékletének a) és b) pontjai számítási módszert tartalmazó rendelkezések, míg a c) pontja sem eljárási rendnek, sem számítási módszernek nem minősülő szabály, az tartalmilag kifizetést tiltó rendelkezés. Álláspontja szerint a GET nem adott felhatalmazást az önálló szabályozó szerv vezetője számára, hogy a kiegyenlítő összeg kifizetését tiltó szabályt állapítson meg.
- [16] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását, valamint az egyedi normakontroll eljárás kezdeményezésére irányuló indítvány elutasítását kérte.
- [17] A felperes Kfv.4. sorszámú beadványában az Alkotmánybíróság 3048/2016.(III.22.) AB határozatának meghozatalát követően is fenntartotta az egyedi normakontroll eljárás kezdeményezése iránti indítványát, a hivatkozott rendelkezéseknek az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdésébe, XV. cikk (1) és (2) bekezdésébe, 23. cikk (4) bekezdésébe ütközésére tekintettel.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [18] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272. § (2) bekezdése és 275. § (2) bekezdése értelmében a

felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül, melynek eredményeként a felperes felülvizsgálati kérelmét alaptalannak találta.

[19] A Kúria elsőként a felperesnek az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján kért egyedi normakontroll eljárás iránti kezdeményezését, annak szükségességét vizsgálta. E körben a Kúria azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati eljárásban alkalmazandó RR. 45. § (2) bekezdés h) pontja, 7. számú melléklet c) pontja Alaptörvényellenessége nem áll fenn az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) és (2) bekezdése, 23. cikk (4) bekezdése rendelkezéseivel összefüggésben, ezért az egyedi normakontroll eljárás iránti kezdeményezést nem tartotta indokoltnak, azt a Pp. 155/B. § (4) bekezdése alapján elutasította. Egyúttal megállapította, hogy a felperesnek a per korábbi szakaszában előterjesztett egyedi normakontroll eljárás iránti kezdeményezését az eljárás bíróságok helytállóan utasították el.

[20] A Kúria kiemeli, hogy a másodfokú bíróság a GET 136. § (1) bekezdését helytállóan értelmezte. Ez a rendelkezés azt írja elő, hogy a földgázelosztási díjból származó árbevételt a földgázelosztók között az e törvény hatálybalépésekor meglévő elosztóvezetéseken végzett földgázelosztás indokolt költségei arányában meg kell osztani. Ennek érdekében a földgázelosztók között szükség esetén - külön jogszabályban meghatározott módon, az együttműködő földgázrendszer használatáért fizetendő díjakkal együtt kihirdetett eljárási rend és számítási módszer szerint meghatározott - kiegyenlítő fizetéseket kell végrehajtani.

Ez a rendelkezés szükség esetére írja elő a kifizetések végrehajtását, a számítási módot és az eljárási rendet külön jogszabály írja elő a GET idézett rendelkezése szerint. Ez a külön jogszabály a GET 133/A. § 1. pontjában kapott felhatalmazás alapján megalkotott RR., amelynek XII. fejezete foglalkozik a kiegyenlítő mechanizmus szabályaival. Az RR. 45. § (1) bekezdése kimondja, hogy a földgázelosztási díjból származó árbevételt a földgázelosztói engedélyesek között indokolt költségeik arányában meg kell osztani, amelynek érdekében az ott előírt havi és éves kiegyenlítő fizetéseket kell végrehajtani a 45. §-ban, valamint a 46-47. §-ban meghatározott szempontok figyelembevételével. Az RR. 7. számú melléklete határozza meg a földgázelosztói engedélyesek közötti kiegyenlítő fizetésekre vonatkozó képleteket. Ennek c) pontja mondja ki, hogy azon elosztóknál, akiknél az 1 km-re jutó átlagos elosztás nem éri el a vizsgálat alatt lévő elosztók 1 km-re jutó átlagos elosztásának 80%-át, nem teljesíthető kifizetés a kiegyenlítő mechanizmus befizetéseiből. Mindezen szabályokból következően tévesen értelmezte a felperes a GET 136. § (1) bekezdését, ehhez kapcsolódóan az RR. 45. § (2) bekezdés h) pontját és a 7. számú melléklet c) pontját. Ezek a rendelkezések nem azt mondják ki, hogy a felperes javára megállapított negatív árbevétel-különbözetet is ki kell fizetni, mert ezek a rendelkezések nem kötelezően kifizetendő végrehajtási rendelkezések, hanem annak számítási módját adják meg, hogy ahol többlet jelentkezik azt el kell vonni, ahol árbevétel elmaradás van ott kifizetést kell eszközölni, azonban azoknál ahol sem elmaradás, sem többlet nem jelentkezik, mert nem érik el a vizsgálat alatt lévő elosztók 1 km-re jutó átlagos elosztásának 80%-át, kifizetést nem lehet teljesíteni. A felperest nem kizárták a kiegyenlítő mechanizmusból, hanem sem kifizetéssel, sem befizetéssel nem sújtották a fajlagosan alacsony kihasználtságú elosztási rendszer működtetése okán.

[21] A felperes alappal hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság kereseti és fellebbezési kérelem hiányában foglalkozott azzal, hogy a felperes befizetésre nem kötelezett, mert ez nem volt a peres eljárás tárgya és a kifizetések szempontjából a befizetésre kötelezés hiánya nem bírt relevanciával, ezért ezeket a megállapításokat a Kúria a jogerős ítélet indokolásából mellőzni rendeli.

[22] Mindebből következően a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [23] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [24] A sikertelen felülvizsgálati kérelemmel élő felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.
- [25] A pereszes felperes köteles továbbá a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték viselésére, amelynek összegét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdése határozza meg.

Budapest, 2016. június 22.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella sk. előadó bíró,
Rothermel Erika sk. bíró

Dr.

A kiadmány hitelül:

tisztviselő